



Assen, 12 november 2025
Ons kenmerk: 1002667

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : Stichting Woonconcept
Activiteit : Verduurzaming woningen
Locatie : Gagelsstraat 20-52 en Wolgrasstraat 1-14 in Hollandscheveld

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte van deze vergunning tot en met 1 september 2030.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met inachtneming van artikelen 8.74j. en 8.74k van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), besloten aan Stichting Woonconcept op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een omgevingsvergunning, zoals bedoeld in artikel 5.1. tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet te verlenen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 11.37., eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) voor de Vogelrichtlijnsoort huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*), waar het gaat om:
 - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en gierzwaluw, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - d. het opzettelijk verstoren van huismus en gierzwaluw.
- artikel 11.46., eerste lid, van het Bal voor de habitatrichtlijnsoort gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), waar het gaat om:
 - b. het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Voorschriften

Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden, zoals beschreven in de aanvraag en de daarbij behorende stukken.
- 1.3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze omgevingsvergunning en de bijbehorende brief (papier of digitaal) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.



- 1.6. De vergunninghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau/ecologisch deskundige de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau of ecologisch deskundige door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan verduurzaming woningen complex 549 en 550, Hollandscheveld, d.d. 25 april 2025, door Ecogroen (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.10. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.
- 1.11. Binnen twee maanden na het verlenen van deze vergunning dienen alle waarnemingen van de soorten die waargenomen zijn tijdens het nader onderzoek te worden ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Na invoering van deze gegevens dient hiervan een afschrift verstuurd te worden onder vermelding van het kenmerk van het besluit via vth@drenthe.nl.

2. Soort specifieke voorschriften

Huismus

- 2.1. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de huismus. De (meest) kwetsbare periode (broedseizoen) loopt globaal van 1 maart tot 1 september. Ook periodes van vorst worden aangemerkt als kwetsbare periode. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
- 2.2. Wanneer de werkzaamheden onverhoopt doorlopen tot in het broedseizoen van de huismus, dient in overleg met de ecologisch deskundige bepaald te worden of het aanbieden van tijdelijke kasten noodzakelijk is. Voor huismus dient gecompenseerd te worden met een factor twee. De compensatie dient geschikt te zijn voor de huismus en te voldoen aan de voorwaarden gesteld in het kennisdocument van de soort.
- 2.3. Voorafgaand aan de werkzaamheden en na het broedseizoen dient door een ecologisch deskundige een broedvogelcheck uitgevoerd te worden om te controleren of de broedperiode van de huismus voorbij is.
- 2.4. Voor huismus dient op de eerste dag van de werkzaamheden de buitenste rij dakpannen van de daken en de dakpannen rondom de dakranden en schoorstenen gelift te worden zodat vogels uit zichzelf de woningen kunnen verlaten. Hierna kan de dakvervanging plaatsvinden.



- 2.5. Mochten de werkzaamheden doorlopen in de broedperiode dienen voorafgaand aan de werkzaamheden, buiten de broedperiode, de nestplaatsen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden.
- 2.6. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van purschuim en kleverig materiaal.
- 2.7. Indien er natuurvrij gemaakt moet worden, dient na het natuurvrij maken door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen huismus in de nestplaatsen meer aanwezig is. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen huismus in de nestplaatsen meer aanwezig is, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.5 t/m 2.7 worden herhaald.
- 2.8. De vergunninghouder dient voor de permanente situatie minimaal de daken toegankelijk te maken voor de huismus, conform het Activiteitenplan hoofdstuk 6.1.4.
- 2.9. De voorzieningen voor de huismus dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Gierzwaluw

- 2.10. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de gierzwaluw. De (meest) kwetsbare periode (nestlocatie) loopt globaal van 15 april tot 1 september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw.
- 2.11. Wanneer de werkzaamheden onverhoopt doorlopen tot in het broedseizoen van de gierzwaluw, dient in overleg met de ecologisch deskundige bepaald te worden of het aanbieden van tijdelijke kasten noodzakelijk is. Voor gierzwaluw dient gecompenseerd te worden met een factor drie. De compensatie dient geschikt te zijn voor de gierzwaluw en te voldoen aan de voorwaarden gesteld in het kennisdocument van de soort.
- 2.12. Voorafgaand aan de werkzaamheden en na het broedseizoen dient door een ecologisch deskundige een broedvogelcheck uitgevoerd te worden om te controleren of de broedperiode van de gierzwaluw voorbij is.
- 2.13. Mochten de werkzaamheden doorlopen in de broedperiode dienen voorafgaand aan de werkzaamheden, buiten de broedperiode, de nestplaatsen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden.
- 2.14. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van purschuim en kleverig materiaal.



- 2.15. Indien er natuurvrij gemaakt moet worden, dient na het natuurvrij maken door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen gierzwaluw in de nestplaatsen meer aanwezig is. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen gierzwaluw in de nestplaatsen meer aanwezig is, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.13 t/m 2.15 worden herhaald
- 2.16. De vergunninghouder dient voor de permanente situatie minimaal zes (inbouw)kasten van het type IB GZ 03 van Vivara pro (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de gierzwaluw aan te bieden en/of daken en spouwen toegankelijk te maken voor de gierzwaluw, conform het Activiteitenplan hoofdstuk 6.1.4.
- 2.17. De voorzieningen voor de gierzwaluw dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de gierzwaluw en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Gewone dwergvleermuis

- 2.18. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. De kwetsbare periode (winterperiode) loopt globaal van 1 november t/m 15 april. Daarnaast dient ook rekening gehouden te worden met de kwetsbare kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Deze kraamperiode loopt globaal van 15 mei t/m 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.19. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal acht tijdelijke vleermuiskasten van het type VMT1a van Unitura (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de gewone dwergvleermuis aan te bieden, conform het Activiteitenplan.
- 2.20. Er dient bij het plaatsen van de vleermuiskasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal drie maanden (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen) waardoor de gewone dwergvleermuis in staat is om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren, gezien dit het actieve seizoen van de diersoort betreft.
- 2.21. Gedurende de periode waarin de kasten aanwezig moeten blijven dienen deze ook functioneel te blijven. Hierbij dient rekening gehouden te worden met aanschijsing van de kasten en het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door bijvoorbeeld takken of ander groen te verwijderen.
- 2.22. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen als bedoeld in voorschrift 2.25 zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis. Verwijdering van deze tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten op dat moment niet in gebruik zijn.
- 2.23. Voorafgaand aan de werkzaamheden, bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden en binnen de actieve periode (wel buiten de kraamperiode) dienen de woningen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient binnen 36 uur de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige.
- 2.24. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van purschuim en kleverig materiaal.
- 2.25. Bij het natuurvrij maken dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Tevens dient er voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode(s) plaatsvinden. Uitstel van de werkzaamheden dient ook uitstel van natuurvrij maken te betekenen.



- 2.26. Voorafgaand aan de werkzaamheden, binnen het actieve seizoen en na minimaal drie dagen (met voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden) na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige door middel van een in- en/of uitvliegcontrole conform het vleermuisprotocol vastgesteld te zijn dat er geen gewone dwergvleermuis in de woningen meer aanwezig is. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen gewone dwergvleermuis in de woningen meer aanwezig is, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.23 t/m 2.26 worden herhaald.
- 2.27. De vergunninghouder dient voor de permanente situatie minimaal acht inbouwkasten van het type VMPM2 van Unitura (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de gewone dwergvleermuis aan te bieden en/of daken en spouwen toegankelijk te maken conform het Activiteitenplan.
- 2.28. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
 - 3.1.1. bij het natuurvrij maken of de controle op de methode van natuurvrij maken, voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - 3.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - 3.1.3. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
 - 3.1.4. bij de start van de werkzaamheden na het natuurvrij maken;
 - 3.1.5. bij het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de soorten.
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

5. Stikstof

Het is mogelijk dat er voor deze activiteit op grond van de Omgevingswet een omgevingsvergunning voor een natura 2000-activiteit noodzakelijk is. In de Omgevingswet is de bescherming van natura 2000-gebieden vastgelegd. U bent verplicht om voordat u gaat beginnen te inventariseren wat de effecten van de activiteit zijn op de omliggende natura 2000-gebieden door bijvoorbeeld het uitvoeren van een AERIUS-berekening. Afhankelijk van de uitkomst is mogelijk een aanvullende ecologische toetsing nodig



en dient u mogelijk vooraf een omgevingsvergunning bij de provincie aan te vragen. Zie voor meer informatie hierover de volgende website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming of neem contact op met de provincie Drenthe op telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Woningstichting Woonconcept (digitaal);
- Ecogroen (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen (digitaal).

Omgevingsvergunningstermijn

Het kan voorkomen dat de in de omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn te verzoeken om verlenging. Daarvoor kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl.

Omgevingsvergunningwijziging

Indien de vergunninghouder verzoekt om wijziging van de voorschriften die in deze vergunning zijn opgenomen, dient hiervoor een wijzigingsvergunning te worden aangevraagd, voorzien van een inhoudelijke onderbouwing.

Kleine wijzigingen die geen betrekking hebben op de bovenstaande voorschriften kunnen, in overleg met een ecologische deskundige en de provincie, worden doorgevoerd. Dergelijke wijzigingen dienen te allen tijde in afstemming met de provincie plaats te vinden. Hierover kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl

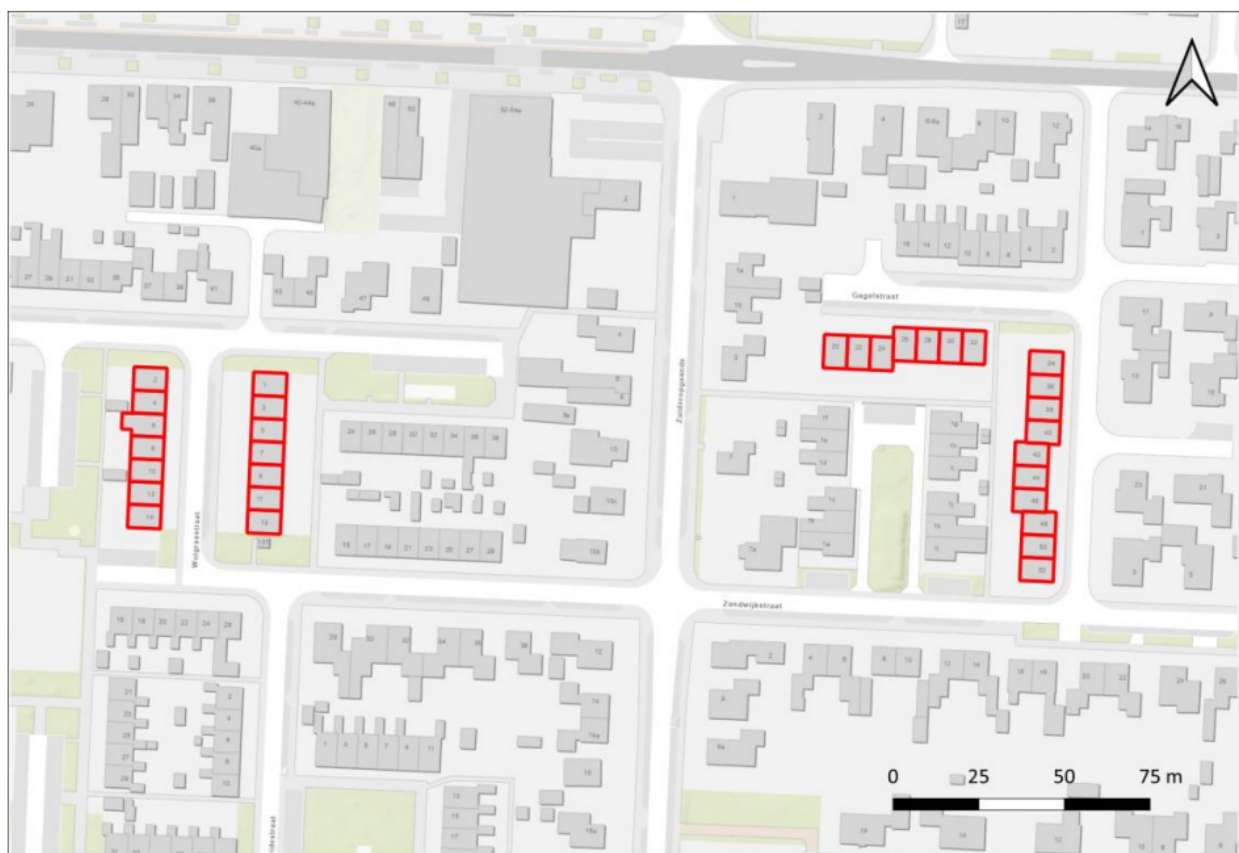
Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 5 juni 2025 hebben wij van Ecogroen namens Stichting Woonconcept (hierna vergunninghouder) een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op de verduurzaming van complex 549 en 550 (31 woningen), gelegen aan Gagelsstraat 20-52 en Walgrasstraat 1-14 in Hollandscheveld in de gemeente Hoogeveen (zie figuur 1). De vergunninghouder heeft een omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal voor de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) en artikel 11.46, eerste lid en onder b en d, van het Bal voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).



Figuur 1: Plangebied (bron:Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

Het is op grond van artikel 5.1, tweede lid en onder g, van de Omgevingswet (Ow) verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangewezen geval. De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermd volgens diverse beschermingsregimes van het Bal.

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus en gierzwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.37, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;



- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

Het nest van een vogel is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlinder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus en gierzwaluw zijn daarnaast op basis van vaste jurisprudentie en de [Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe](#) bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid en onder d, van het Bal is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen.

Het verbod op het opzettelijk storen van vogels geldt niet op grond van artikel 11.37, derde lid, van het Bal als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Uit de aanvraag blijkt dat er tijdens de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven voor de huismus en gierzwaluw waarmee eventuele verstoring geen wezenlijke invloed zal hebben op de staat van instandhouding van de soorten.

2.2 *Habitatrichtlijn*

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse zoogdiersoort als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn en bijlage II van het verdrag van Bern en is zodoende beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid van het Bal waar het gaat om:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede essentiële foerageergebieden en vliegroutes leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal. Doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden vernield, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Naast artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46, eerste lid en onder b, van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden.



2.3 *Beoordelingsgronden vergunningverlening*

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. **De situatie**

Stichting Woonconcept is voornemens om 17 rijwoningen aan de Gagelstraat en 14 rijwoningen aan de Wolgrasstraat te verduurzamen. Deze woningen staan ook wel bekend als complex 549 en 550 en bevinden zich in Hollandscheveld. De werkzaamheden zullen bestaan uit het vervangen van de daken, het aanbrengen van dubbelglas en het na-isoleren van de spouwmuren. De werkzaamheden zijn nodig om het energieverbruik te verlagen en het wooncomfort te verbeteren. Het omliggend groen wordt bij de werkzaamheden behouden. De werkzaamheden zullen starten vanaf september 2028 en worden naar verwachting afgerond in de winter van 2028-2029. Bij de werkzaamheden worden twee nesten van de huismus en twee nesten van de gierzwaluw aangetast en twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Om deze reden is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

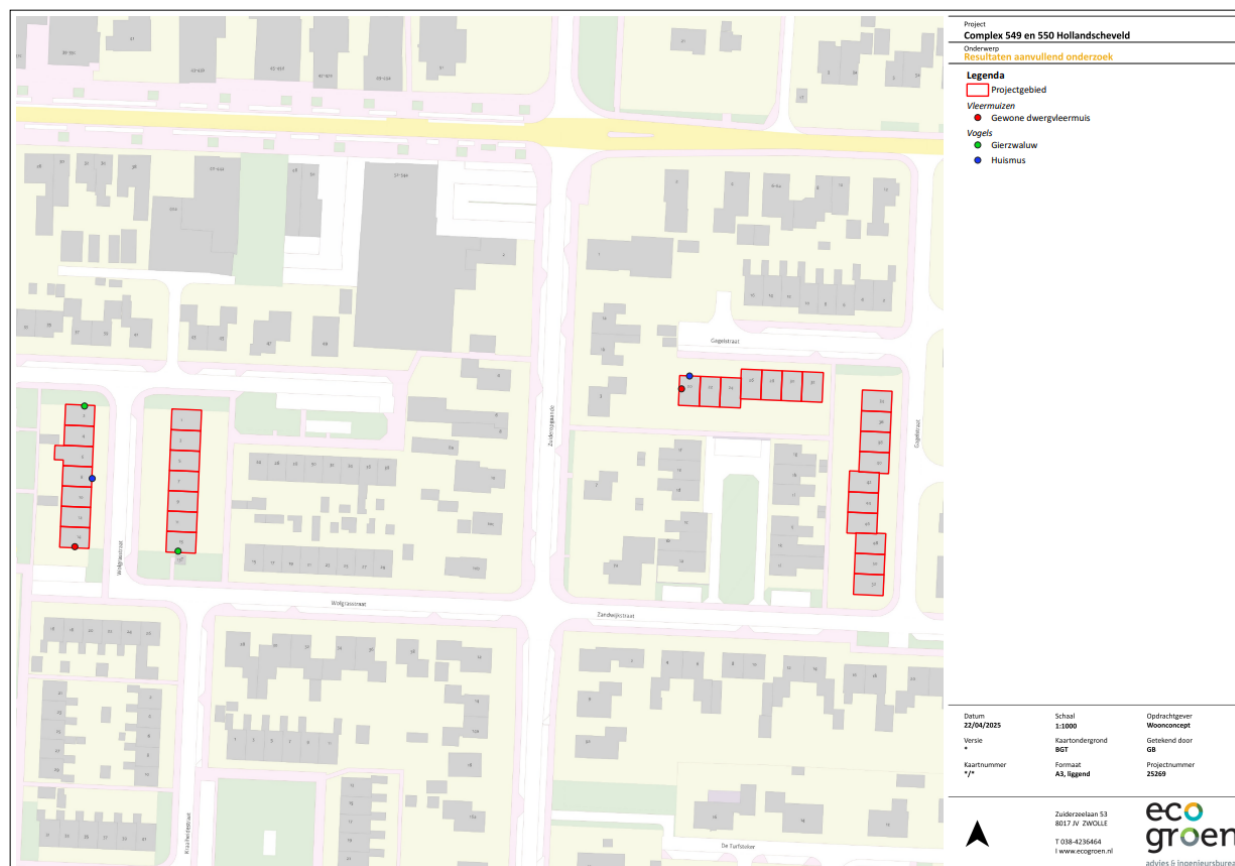
3.1 *Uitgevoerd onderzoek*

Door Ecogroen is een quickscan uitgevoerd die bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 april 2024. Op basis van de uitkomsten van deze quickscan kunnen negatieve gevolgen voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen niet op voorhand uitgesloten worden. Alle overige beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van de quickscan, (zie Natuurtoets complex 549, Hollandscheveld, d.d. 4 november 2024, door Ecogroen en Natuurtoets Complex 550, Hollandscheveld, d.d. 4 november 2024, door Ecogroen). Naar de soorten die niet uitgesloten konden worden op basis van de quickscan is nader onderzoek uitgevoerd in het zomerhalfjaar van 2024. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de meest recente kennisdocumenten voor de soort, het vleermuisprotocol en/of soorteninventarisatieprotocollen. Hiermee kunnen wij concluderen dat er voldoende onderzoek is uitgevoerd.

Tijdens het nader onderzoek zijn de volgende soorten en verblijfplaatsen vastgesteld binnen het projectgebied:

- Huismus: twee nesten onder de eerste rij met dakpannen gezien vanaf de dakgoot van de Gagelstraat 20 en Wolgrasstraat 8.
- Gierzwaluw: twee nesten onder de kantpannen van de woningen aan de Wolgrasstraat 2 en 13.
- Gewone dwergvleermuis: twee zomerverblijfplaatsen aan de Gagelstraat 20 onder de overstekende kantpannen en aan de Wolgrasstraat 14 onder de overstekende nokpan. De verblijfplaatsen bevinden zich vermoedelijk in de spouwmuur of op het dakbeschoot.

Als gevolg van de werkzaamheden gaan er verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis verloren. Om die reden is een omgevingsvergunning voor een flora-en fauna-activiteit vereist.



Figuur 2: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen (bron: Activiteitenplan Bijlage 1)

3.2 Tijdelijke compensatie

Voor huismus worden geen tijdelijke voorzieningen geplaatst. De werkzaamheden worden na het broedseizoen van de huismus uitgevoerd en zullen gereed zijn voor het volgende broedseizoen, waardoor de huismus niet afhankelijk is van nesten voor de broedsels. In de winterperiode is de huismus flexibeler en kan makkelijker een alternatief vinden in de omgeving. Enkel tijdens periodes van vorst zal een huismus schuilplekken nodig hebben en hiervoor nestkasten of ruimtes onder daken opzoeken. Uit onderzoek naar huismussen in de nabije omgeving is gebleken dat de er voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving voor deze perioden.

Ook voor de gierzwaluw worden geen tijdelijke voorzieningen geplaatst. De werkzaamheden worden mogelijk na het broedseizoen van de gierzwaluw uitgevoerd, waardoor de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig zal zijn. In de winterperiode overwinterd de soort namelijk in Afrika en zal tegen het broedseizoen pas weer terugkeren. Voor aanvang van het broedseizoen zullen de werkzaamheden zijn afgerond en daarmee heeft de gierzwaluw direct toegang tot de nieuwe permanente verblijfplaatsen.

Wanneer de werkzaamheden onverhoopt doorlopen tot in het broedseizoen van huismus en/of gierzwaluw, dient in overleg met de ecologisch deskundige bepaald te worden of het aanbieden van tijdelijke kasten noodzakelijk is. Voor huismus dient indien compensatie nodig is gecompenseerd te worden met een factor twee en voor gierzwaluwen met een factor drie. De compensatie dient geschikt te zijn voor de juiste soort en te voldoen aan de voorwaarden gesteld in het kennisdocument van de soort.



Er zijn twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats en het realiseren van de permanente verblijfplaatsen te overbruggen dient er tijdelijke compensatie gerealiseerd te worden voor de gewone dwergvleermuis.

In week 18 van 2025 zijn er acht tijdelijke vleermuiskasten opgehangen van het type VMT1a van Unitura in de nabije omgeving van het plangebied. Het ongeschikt maken zal plaatsvinden in september 2028. Hiermee wordt er aan de gewenningsperiode van drie maanden voor de zomerverblijfplaats voldaan. De kasten worden opgehangen/geplaatst conform het kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en conform het activiteitenplan hoofdstuk 6.1.3.

Na de werkzaamheden dienen de tijdelijke vleermuiskasten tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor gewone dwergvleermuizen. Het verwijderen van de tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode en alleen als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten op dat moment niet in gebruik zijn door de gewone dwergvleermuis (of door een andere soort).

Met de bovenstaande maatregelen wordt er voldoende tijdelijk gecompenseerd voor de soorten. Het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

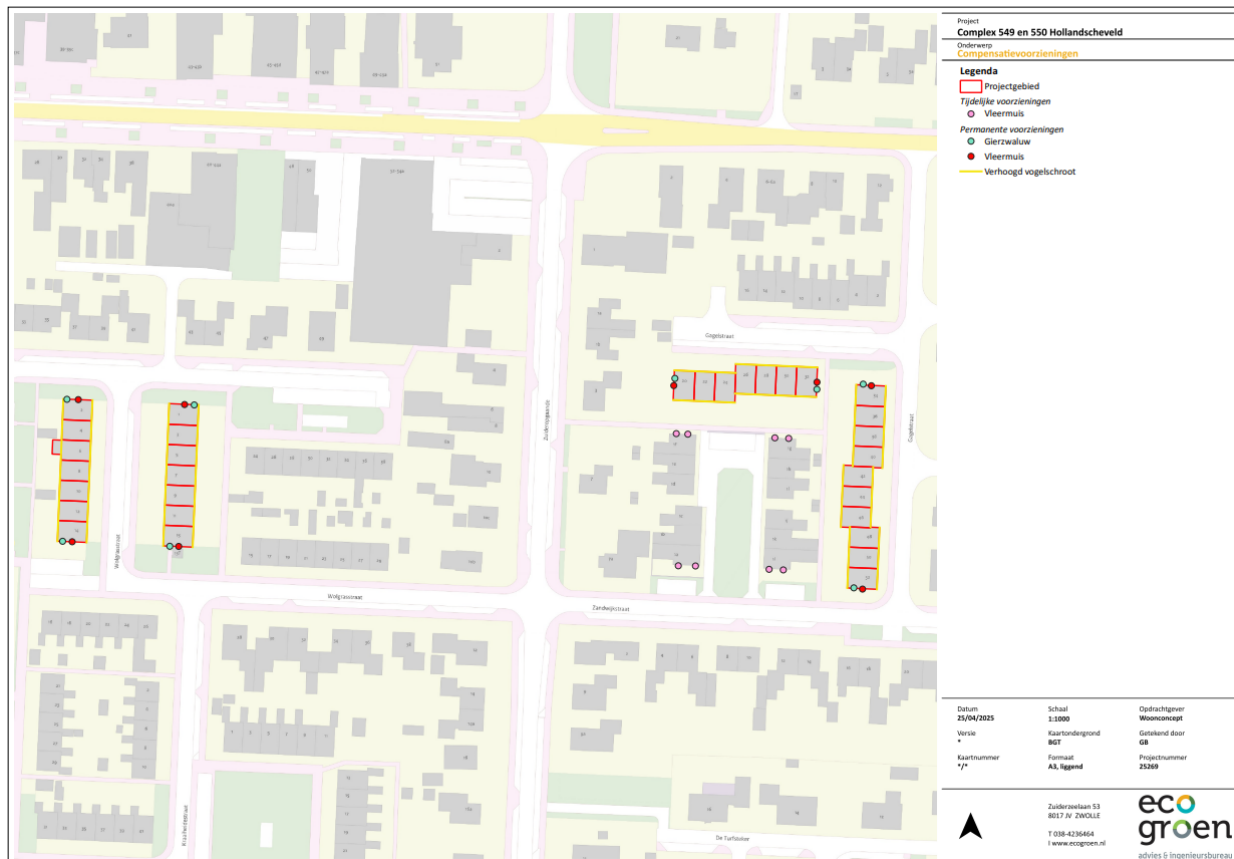
3.3 *Permanente mitigatie*

In de permanente situatie dienen de aangetroffen nestplaatsen van de huismus met een factor twee teruggebracht te worden. Er dienen dus minimaal vier nestplaatsen gerealiseerd te worden. De permanente voorzieningen voor huismus worden gerealiseerd in de vorm van verhoogd vogelschroot waarbij er ruimte onder de eerste twee rijen dakpannen beschikbaar blijft. Het verhoogd vogelschroot wordt bij elk woningblok aan de voor- en achterzijde toegepast dat neer komt op 416 meter. Dit houdt in dat er theoretisch 832 nestplaatsen worden gecreëerd voor huismussen.

Voor gierzwaluwen dienen de permanente voorzieningen met een factor drie teruggeplaatst te worden wat betekent dat er minimaal zes permanente voorzieningen gerealiseerd dienen te worden. Tijdens de werkzaamheden worden in totaal acht inbouwgiervzwaluwkasten van het type IB GZ 03 van Vivara Pro (of kwalitatief gelijkwaardig) zo hoog mogelijk ingemetseld in de kopgevels van de te verduurzamen woningen. Hiermee worden dus twee gierzwaluwvoorzieningen als groene plus aangebracht.

Voor vleermuizen geldt dat de permanente voorzieningen teruggebracht dienen te worden met een factor vier. Omdat er twee zomerverblijfplaatsen aangetroffen zijn binnen het plangebied dienen er dus minimaal acht permanente voorzieningen gerealiseerd te worden. Tijdens de werkzaamheden worden in totaal acht vleermuiskasten van het type VMPM2 van Unitura (of kwalitatief vergelijkbaar) ingemetseld. De kasten dienen zo hoog mogelijk geplaatst te worden, een vrije in- en uitvliegroute te hebben, geplaatst te worden op verschillende windrichtingen, maar minimaal op het zuiden en westen en vrij te zijn van kunstmatig licht.

Alle voorzieningen dienen geplaatst te worden onder ecologische begeleiding of beoordeeld te worden op juiste plaatsing door een ecologisch deskundige. Daarnaast dienen de kasten geplaatst te worden conform de meest recente kennisdocumenten van de betreffende soorten en conform het Activiteitenplan Hoofdstuk 6.



Figuur 3: Locatie en type tijdelijke en permanente verblijfplaatsen per soort (bron: Activiteitenplan bijlage 2)

3.4 Natuurvrij maken

Door de werkzaamheden kan de gewone dwergvleermuis verstoord worden of kunnen verblijfplaatsen worden aangetast. Om deze reden dienen de verblijfplaatsen natuurvrij gemaakt te worden voorafgaand aan de werkzaamheden om er zorg voor te dragen dat de vleermuizen tijdens de werkzaamheden niet in de woningen aanwezig zijn. Het natuurvrij maken kan enkel plaatsvinden in de maanden april, september en oktober, buiten de kwetsbare winter- en kraamperiode.

Verblijfplaatsen van vleermuizen dienen binnen de actieve periode natuurvrij gemaakt te worden door gebruik te maken van exclusion flaps. Deze borgen dat vleermuizen naar buiten kunnen, maar niet meer terug naar binnen. De exclusion flaps worden geplaatst op minimaal vijf plekken per gevel tussen gevel en kantpan en voor andere kieren en spleten. Overige kieren kunnen dichtgezet worden met vulschuim, rugvulling, werings- of gootborstels of gaas.

Enkele dagen tot een week na het natuurvrij maken wordt door de ecologisch deskundige een controle uitgevoerd op het natuurvrij maken. Bij deze controle, een in- en/of uitvliegcontrole, wordt gekeken of er geen vleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn voordat de renovatie begint. De werkzaamheden kunnen pas beginnen nadat de ecologisch deskundige beoordeeld heeft dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn. Het kan dus voorkomen dat er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden wanneer bij de eerste controle nog soorten in de woningen aanwezig zijn.

Voor vogels dient door een ecologisch deskundige een broedvogelcheck uitgevoerd te worden om te controleren of de huismus en gierzwaluw klaar zijn met broeden. De nestplaatsen van huismus en gierzwaluw hoeven niet van te voren natuurvrij gemaakt te worden, omdat de werkzaamheden worden



uitgevoerd na het broedseizoen. De gierzwaluw is op dat moment niet in Nederland. Voor huismus dient op de eerste dag van de werkzaamheden de buitenste rij dakpannen van de daken en de dakpannen rondom de dakranden en schoorstenen gelift te worden zodat vogels uit zichzelf de woningen kunnen verlaten. In deze periode maken huismussen mogelijk wel gebruik van de nestplaatsen, maar zijn ze voldoende flexibel om andere locaties te vinden. Hierna kan de dakvervanging plaatsvinden.

Mochten de werkzaamheden onverhoopt doorlopen in het broedseizoen (na 1 maart) dienen de woningen buiten het broedseizoen natuurvrij gemaakt te worden voor vogels. Bij het natuurvrij maken worden de buitenste rijen dakpannen verwijderd of wordt er op de dakpannen geklopt om er voor te zorgen dat de vogels zelfstandig de nestplaatsen verlaten. Nadat de ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat de vogels de locatie hebben verlaten kunnen de openingen dicht gezet worden met vogelwerende borstels.

De werkzaamheden die het natuurvrij maken van de woningen betreft dienen uitgevoerd te worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze ecologisch deskundige geeft de aannemer instructies. Na afronding van het natuurvrij maken controleert de ecologisch deskundige of de woningen correct natuurvrij gemaakt zijn.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74j. en 8.74k. van het Bkl.

4.1 Belangenafweging

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, genoemd in artikel 8.74j, eerste lid en onder b en onder punt 1. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 8.74k, lid 1, sub b onder 3 van het Bkl.

In het Activiteitenplan staat het belang op de volgende manier beschreven:

“De verduurzaming van de woningen draagt bij aan vermindering van het energieverbruik van de CO₂-uitstoot. Dit levert een positieve bijdrage aan het realiseren van milieudoelen die zijn opgenomen in de energieagenda van de overheid (Ministerie van EZ, 2016).

Periodiek verschijnt een overzicht van milieu-gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en (RIVM, 2023). Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) analyseerde gegevens over de ruim 5.000 meldingen die alle GGD'en in Nederland in 2021 en 2022 hebben geregistreerd. De meeste meldingen zijn afkomstig van bewoners van huurwoningen, maar ook particulieren kunnen last hebben van milieu-gerelateerde gezondheidsklachten. Klachten over het binnenmilieu worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie.

Mede daarom heeft het Rijk het thema binnenmilieu als prioriteit 1 benoemd in de nationale aanpak Milieu en Gezondheid (RIVM, 2025). Uit de analyse van het RIVM blijkt een consistente associatie tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. De geplande verduurzaming leidt tot een veel gezonder binnenklimaat. Beter isolatie zorgt voor minder



vochtproblemen en minder schimmel. Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang van de Volksgezondheid."

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging

In het Activiteitenplan staat de alternatievenafweging op de volgende manier beschreven:

"Alternatieve locatie

Het uitvoeren van de verduurzamingswerkzaamheden is gebonden aan de woningen en kan niet op een andere locatie worden uitgevoerd.

Alternatieve inrichting en werkwijze

Alternatieve inrichtingsplannen zijn geen optie, aangezien met alternatieve inrichtingsplannen niet de beoogde energieprestatie wordt behaald of deze geen meerwaarde hebben voor de aanwezige soorten (bijvoorbeeld sloop-nieuwbouw). Voor verduurzaming van de woningen moeten de daken en spouw geïsoleerd worden. Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

Alternatieve planning

De planning is zoveel mogelijk aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Beoogde werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode."

Door buiten de kwetsbare periode van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis te werken of vooraf de huidige verblijfplaatsen natuurvrij te maken en voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezicht oog van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

Huisumus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als zeer ongunstig. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000 (www.sovon.nl). De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een matige toename.

In de gemeente Hoogeveen zijn de afgelopen tien jaar 1664 waarnemingen van de huismus bekend (NDFF, 2025), zowel in Hoogeveen zelf als in de dorpskernen en het buitengebied. Tijdens het nader onderzoek naar huismus voor dit project en eerder uitgevoerde huismusonderzoeken in Hollandscheveld door Ecogroen zijn diverse waarnemingen gedaan waarbij meerdere verblijfplaatsen van de huismus zijn vastgesteld. Gezien de grote hoeveelheid waarnemingen en het ruime aanbod aan geschikte verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied in en rond Hollandscheveld, wordt de lokale staat van instandhouding ingeschat als gunstig.



Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw is beoordeeld als gunstig. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 45.000–70.000 (www.sovon.nl). In Drenthe komt de gierzwaluw in kleine aantallen verspreid over de provincie voor. De trend van de populatie gierzwaluwen in Drenthe is onbekend.

In de gemeente Hoogeveen zijn de afgelopen tien jaar 542 waarnemingen van de gierzwaluw bekend (NDFF, 2025), met name in Hoogeveen en de dorpskernen. Tijdens andere onderzoeken van Ecogroen in Hollandscheveld zijn diverse waarnemingen van gierzwaluw gedaan waarbij ook nestplaatsen van zijn vastgesteld. Gezien de hoeveelheid waarnemingen van de gierzwaluw en het ruime aanbod van geschikte nestplaatsen en geschikt foerageergebied in Hollandscheveld, wordt de lokale staat van instandhouding van gierzwaluw ingeschat als gunstig.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als onbekend. Dit komt door de beperkte beschikbaarheid van gegevens en het grote aantal verduurzamings- en onderhoudsprojecten. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om een inschatting te kunnen maken van de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Hollandscheveld en omgeving. De lokale staat van instandhouding is daarom net als de landelijke staat van instandhouding beoordeeld als onbekend.

Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de vergunninghouder de vergunning heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vergunninghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Rekening houden met het broedseizoen van vogels valt ook onder de specifieke zorgplicht. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden, zoals vermeld in dit besluit.